

Pedagogisch-educatief werkplan peuteropvang 't Ven Start

Algemene informatie over 't Ven Start

Peuteropvang 't Ven Start is gehuisvest in basisschool 't Ven aan de Moerven 323, 5464 PG te Veghel.

Peuteropvang 't Ven Start werkt samen en zorgt voor een doorgaande lijn met basisschool 't Ven. De peuteropvang heeft de beschikking over 2 lokalen. Om de overdracht en de aansluiting van peuteropvang naar groep 1-2 soepel te laten verlopen zorgen we voor een goede overdracht van uw peuter, uiteraard in overleg met de ouders.

De buitenruimte van de peuters wordt gedeeld met de onderbouw van de basisschool. Er wordt samen met 1 kleuterklas buiten gespeeld. Het is een grote speelplaats waar voldoende ruimte is voor alle kinderen. De peuters zijn herkenbaar, omdat zij tijdens het buitenspelen Verdi Start hesjes dragen.

Openingstijden

De peuteropvang is 40 weken per jaar geopend, tijdens de schoolvakantie zijn wij niet geopend. Het vakantierooster wordt aan ouders in het Ouder Portaal bekend gemaakt. Studiedagen en andere schoolvrije dagen is de peuteropvang wel geopend. De dagdelen van 't Ven Start zijn gekoppelde dagdelen. Onderstaande dagdelen zijn bij peuteropvang 't Ven beschikbaar:

1. Maandagmorgen – woensdagmorgen 08.20 uur tot 12.20 uur
2. Dinsdagmorgen – vrijdagmorgen 08.20 uur tot 12.20 uur
3. Dinsdagmorgen – donderdagmorgen 08.20 uur tot 12.20 uur

Er is een mogelijkheid om na de peuteropvang verlengde opvang af te nemen. Tijdens de verlengde opvang zal uw kind mee lunchen en daarna vrij spelen. De verlengde opvang wordt aangeboden op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 12.20uur tot 14.15u. U kunt uw kind ophalen van 14.00uur tot 14.15uur.

Omvang en leeftijdsopbouw en groepsgrootte

Peuteropvang 't Ven Start heeft 2 lokalen. Deze lokalen zijn met verschillende hoeken zo ingericht dat de ontwikkeling van de peuters gestimuleerd wordt. De werkwijze en de dagindeling van de groepen zijn nagenoeg gelijk, alhoewel er uiteraard verschillen kunnen zijn omdat de samenstelling verschilt en de behoefte van de peuters verschillen. Op de groepen zijn maximaal 16 peuters aanwezig in de leeftijd tussen de 2.3 jaar en de 4 jaar. Er werken twee pedagogisch medewerkers op de groep, zijn er maximaal 8 peuters dan werkt er een pedagogisch medewerker op de groep. De samenstelling van de verschillende groepen zijn altijd hetzelfde. Peuters komen twee dagdelen spelen. (Peuters met een VVE indicatie 4 dagdelen) Elke groep bestaat uit een vaste groep peuters en vaste pedagogisch medewerkers.

De werkwijze en dagindeling van de groepen zijn nagenoeg gelijk. Desondanks zijn er uiteraard verschillen, kijkend naar bijvoorbeeld de samenstelling van de groep of de behoefte van de peuters.

Dagindeling/ werkwijze

De peuters worden bij binnenkomst verwelkomd door de pedagogisch medewerker. Vervolgens worden de peuters door de pedagogisch medewerker uitgenodigd om in de kring te zitten en wordt het liedje 'goedemorgen' samen gezongen. De namen van de peuters worden genoemd en iedereen wenst elkaar om de beurt goedemorgen. Hiermee is ook de presentielijst gecontroleerd. Daarna wordt aan de hand van de dagritmekaarten verteld wat er die ochtend op het programma staat. Hierbij is speciale aandacht voor het Piramide-project. Na het benoemen van het dagprogramma gaan de peuters meestal vrij spelen, er wordt er in kleine groepjes een geplande activiteit uitgevoerd en wordt er opgeruimd. Vervolgens wordt er in de kring fruit gegeten en water gedronken. Na de kring vindt er een activiteit plaats vaak gericht op de grove motoriek. Elke wisseling van activiteit wordt door een liedje aangekondigd. De ochtend wordt weer afgesloten.

't Ven Start kiest voor een vaste dagindeling omdat structuur en ritme belangrijk zijn voor peuters. Het geeft hun houvast en veiligheid, het is herkenbaar en ze ontwikkelen hierdoor min of meer een gevoel voor tijd. Het gebruik van signaal liedjes en dagritmekaarten biedt de voor peuters belangrijke voorspelbaarheid. Ook de wijze van communiceren (pedagogisch medewerker-peuter, pedagogisch medewerker-ouder, pedagogisch medewerker-pedagogisch medewerker en peuter-peuter) draagt bij aan de emotionele veiligheid van peuters. Communicatie wordt afgestemd op de peuter. We luisteren actief naar een ander, we leggen dingen uit waar nodig, geven instructies en reageren positief wanneer een peuter contact zoekt.

Bij de dagindeling is er aandacht voor de diversiteit bij peuters (kwetsbare peuters, peuters met een beperking, culturele verschillen, verschillen jongen/meisje). En dit is vooral merkbaar bij afscheidsfeestjes, verjaardagen, eet- en drinkmomenten.

Wennen

De eerste keren op een peuteropvang zijn altijd spannend. Zowel peuters als ouders moeten wennen en vertrouwd raken aan een nieuwe situatie: de peuteropvang, de dagindeling, de pedagogisch medewerkers en de andere peuters. Dit is de basis voor de peuter om zich emotioneel veilig te gaan voelen en zijn nieuwe omgeving te ontdekken. Daarom wordt er voor dit wenproces rustig de tijd genomen.

Hoe de wenperiode eruitziet is afhankelijk van de leeftijd en de aard van de peuter. Kinderen worden de eerste keer uitgenodigd voor een wenuurtje. De pedagogisch medewerkers van de groep zorgen ervoor dat er altijd extra tijd en aandacht is voor het nieuwe kind en de nieuwe ouders. Er wordt goed in de gaten gehouden hoe het kind zich voelt. Als het nodig is, wordt extra steun of troost geboden. Als de ouder een kind huilend "moet" achterlaten, bieden we altijd aan om na een (half)uurtje even te bellen om te vertellen hoe het gaat of kan de ouder ons bellen om te informeren. Daarnaast wordt er veel aandacht besteed aan de kennismaking met de andere kinderen.

Met de ouders wordt de afspraak gemaakt om de eerste keren op tijd aanwezig te zijn bij het ophalen, zodat de peuter weet dat hij altijd weer opgehaald wordt. We adviseren ouders ook om het afscheid kort te houden maar wel duidelijk te zijn. Als er sprake is van extreme problemen tijdens de wenperiode, maken we samen met de ouders een handlingsplan. Als een peuter in aanmerking komt voor VVE is er eerst een wenperiode in één groep van minimaal 6 weken.

Na de 6 weken beginnen we met observeren via het observatiesysteem 'Kijk'. We observeren hierbij 11 ontwikkelingsgebieden (o.a. omgaan met zichzelf en anderen, spraak/taalontwikkeling, grove en fijne motoriek). Registratie vindt plaats in november en mei. De ouders worden uitgenodigd voor een gesprek over deze registratie in november of mei. Uiteraard kunnen de ouders altijd op een ander moment een gesprek aanvragen met een van de pedagogisch medewerkers.

Voeding

Alle peuters nemen van thuis een stuk (gesneden) fruit of groente mee. Het wordt in een bakje met naam in de rugtas meegegeven. Wij adviseren ouders om druiven en tomaten in de lengte doorgesneden mee te geven. In de dagindeling zit het drinken en fruit moment als vast onderdeel. Voor het fruit eten en drinken wordt met z'n allen een liedje gezongen. De peuters drinken water na het fruit. Tijdens de fruitkring is er tijd om samen te praten over de dag of de bijzonderheden die de

peuters hebben meegemaakt. De peuteropvang wil gezonde voeding stimuleren, om die reden drinken alle peuters water en eten ze fruit. Van 12.20 tot 13.00 uur lunchen de peuters. Ouders dienen zelf een broodtrommel mee te geven met een gezonde lunch. De kinderen drinken water bij de boterham uit een beker (geen pakjes drinken).

Vertrouwen

De pedagogisch medewerkers van 't Ven Start proberen, zoals beschreven in het pedagogisch-educatief beleidsplan, zoveel mogelijk rekening te houden met wat de peuter op dat moment kan, weet, voelt en wat haalbaar is. Iedere peuter ontwikkelt zich op zijn of haar eigen manier. Het is hierbij van belang dat de groep veiligheid en vertrouwen biedt aan elke peuter. In de praktijk betekent dit dat de pedagogisch medewerkers tijdens het spelen de peuters ruimte geven. Ze laten de peuters zelf spelen, samen ruzies oplossen, kiezen en ontdekken voor zover dit kan. De pedagogisch medewerkers sluiten vaak bij de peuters aan tijdens hun spel om samen de wereld te ontdekken met spel en avontuur. De peuters worden wel gestimuleerd om aan de verschillende activiteiten deel te nemen, maar als ze echt niet willen, hoeft dit niet!

Emotionele veiligheid en stabiliteit

In de vertrouwde stamgroep kan de peuter gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen. Verdi Start wil geborgenheid scheppen door zorg te dragen voor stabiliteit en continuïteit in de stamgroep. Bij 't Ven Start staan op iedere groep vaste pedagogisch medewerkers. Indien een van de vaste medewerkers afwezig is wordt de vervanging door een vaste medewerker van Verdi Start verzorgd. De medewerkers werken volgens een herkenbaar dagprogramma en allemaal met dezelfde werkwijze van Piramide. Er zijn vaste invalkrachten die bekend zijn met de locatie en werkwijze om de stabiliteit en emotionele veiligheid te waarborgen.

Groepsregels en rituelen

In het omgaan met elkaar hebben de peuters afspraken en regels nodig om sociaal vaardig te worden. De pedagogisch medewerkers stimuleren de peuters tot het sluiten van vriendschappen, samenspel en oplossen van kleine conflicten door positieve communicatie. Hiervoor zijn er in de groep regels en afspraken nodig. Bij het opstellen van regels en afspraken gaat 't Ven Start uit van de waarden en normen die een belangrijke rol spelen (vriendelijk taalgebruik, omgangsvormen, op hun beurt wachten en samen delen). Peuters worden via taal (benoemen) en voordoen geholpen in het naleven van de regels. Wij helpen peuters bij het vinden van hun oplossing bij problemen.

Activiteiten buiten de stamgroep ruimte

De groepsruimte waar de peuters verblijven wordt de stamgroep ruimte genoemd. Op sommige momenten verlaten de peuters de stamgroep ruimte. Dit gebeurt bij het buitenspelen, bij het spelen in de speelzaal of bij een uitstapje. De pedagogisch medewerker van de groep begeleidt de peuters op het moment dat alle peuters de stamgroep ruimte verlaten. Dit gebeurt met een looplint met ringen. Elke peuter houdt een ring vast, de peuters lopen in een rij achter elkaar, waardoor het voor de pedagogisch medewerkster overzichtelijk blijft of alle peuters er zijn. Peuters verlaten de stamgroep ruimte ook om samen met de kleuters een thema uit te voeren. Dit is vanwege de leeftijd van de peuters van korte duur. Zij kunnen samen met kinderen van de kleutergroep een activiteit doen, bijvoorbeeld de kring, een boek lezen, in de bouwhoek. De pedagogisch medewerker zal de peuters die buiten de stamgroep ruimte verblijven begeleiden. Wij vinden het belangrijk dat de peuters de overstap naar school als vanzelfsprekend ervaren en zijn daardoor bewust bezig met de aansluiting op de kleutergroep.

VE-Piramide in de praktijk.

VE staat voor Voorschoolse educatie. Het doel van VE is ontwikkelingsachterstanden te voorkomen, dan wel deze zo snel mogelijk aan te pakken. Alle VE-peuters krijgen elke week 16 uur VE aangeboden. Dit betreft vier dagdelen per week, 4 uur per dag, tijdens de schoolweken (40). In totaal hebben VE-peuters in 1.5 jaar tijd 960 uur gevolgd.

Wat is Piramide?

Piramide is opgebouwd rondom projecten. Die gaan over vertrouwde dingen, zoals mensen, lente en verkeer. Gedurende het schooljaar worden deze thema aangeboden. Een thema loopt 4 weken, waarbij de verschillende stadia aan bod komen. Volgens de piramide methode is er eerst een oriëntatiefase, daarna het demonstreren, het verbreden en verdiepen van het thema. Hierbij komen alle ontwikkelingsgebieden aan bod en is het mogelijk om aan te sluiten bij de ontwikkelingsfase van het individuele kind. Allerlei verschillende ontwikkelingsgebieden worden hierbij gestimuleerd, zodals taalontwikkeling, persoonlijkheidsontwikkeling en motorische en creatieve ontwikkeling. Bij 't Ven Start kiezen ze er bewust voor om bij elk thema, tijdens het demonstreren, tijdens het kringmoment extra uitleg te geven welke materialen er zijn, welke spel elementen dit thema heeft. Peuteropvang 't Ven Start, besteedt aandacht aan samenwerking met de thema's en stemt een aantal thema's per jaar af met de kleutergroep. Hierdoor kunnen we samen met de kleuters ook aan een thema werken en kunnen we de peuters die behoefte hebben aan extra uitdaging ook ondersteunen.

De wereld leren kennen door thema's

Piramide is opgebouwd rondom thema's die voor jonge kinderen herkenbaar en aanspreken zijn. Voorbeelden van thema's zijn Mensen, Verkeer, Feest, Ziek en gezond en seizoenen thema's. Elk thema duurt vier weken en is op dezelfde manier opgebouwd. Er wordt eerst kennis gemaakt met het thema, de themahoek op de groep wordt ingericht en de groep komt in de sfeer van het thema. Bij het thema Ziek en gezond wordt bijvoorbeeld een ziekenhuis ingericht op de groep en halen we de doktersspullen uit de kast. Naarmate het thema vordert, wordt er steeds meer verdieping aangeboden. Kinderen gaan hierdoor nadenken en meer ontdekken over het thema. Op deze manier leren ze de wereld om hen heen steeds beter kennen!

Piramide in de praktijk

Dat klinkt allemaal leuk en interessant, maar hoe ziet dit er dan uit op de groepen? Elke week worden een aantal leuke activiteiten gedaan, vaak 's morgens na het fruitmoment. De medewerker plant dit zo in, dat zoveel mogelijk kinderen die week aan de activiteiten mee kunnen doen. Misschien denk je bij een "activiteit" als snel aan een knutselwerkje of tekening, dus aan een eindproduct. Maar bij Piramide is de meestal niet het doel op zicht. Tijdens de activiteiten worden de kinderen echt uitgedaagd om te spelen. Hierbij gaat het om plezier, ontspanning en onbevangenheid. Dit gebeurt bijvoorbeeld door voor te lezen, het zingen van een liedje, versjes op rijm of het spelen van een spelletje. De peuters worden uitgedaagd om spelenderwijs te ontdekken en te leren. De pedagogisch medewerker geeft de peuters de ruimte om zelf initiatieven te nemen en zelf keuzes te maken tijdens het spelen en onderzoeken.

Volgen en signaleren.

De dagelijkse observaties worden vastgelegd in het kind-volgsysteem KIJK. Hierdoor kunnen de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van de peuters goed volgen. Als een peuter doorstroomt naar basisschool 't Ven worden de gegevens over de ontwikkeling gedeeld met de leerkracht, na toestemming van de ouders. Hierdoor wordt een doorgaande leerlijn met de basisschool gerealiseerd.

Buitenspelen

Met de peuters wordt, afhankelijk van het weer, elke dag buiten gespeeld. Wij vinden het gezond dat peuters naar buiten gaan. Buiten is het mogelijk om te rennen en te fietsen. Dit kan op het grote afgesloten plein van de school. Indien mogelijk gaan de peuters alleen of samen met de kleuters naar buiten. Als de onderbouw kinderen gelijktijdig met de peuters buiten zijn, zullen peuters en kleuters samenspelen. Op deze manier wennen de peuters aan de kleuters en aan de kleuterleerkracht(en) die ook buiten zijn. De peuters dragen buiten Verdi Start hesjes om extra herkenbaar te zijn voor pedagogisch medewerkers en leerkrachten. De pedagogisch medewerkers zijn te allen tijde buiten om toezicht te houden.

Ouderbetrokkenheid

Tijdens het kwartiertje inloop wordt aan ouders de gelegenheid geboden om samen met de peuters een activiteit te doen. Dit kunnen bijvoorbeeld klaargelegde spelletjes of (project-)materialen zijn. Voor de peuter en de ouders is het fijn om op de hoogte te zijn van, waar de peuters op dat moment mee bezig zijn. De pedagogisch medewerker vertelt de ouders via kind planner met een verhaal/foto's wat er die week gebeurd is op de peuteropvang. In dit kwartier is er ook de mogelijkheid om met de mentor te bespreken hoe het op de betreffende ochtend met hun peuter is gegaan en om eventuele zorgen of vragen te delen. Aan het eind van de ochtend als de kinderen gezamenlijk naar buiten gaan is er even een moment van kort overleg.

Ouderparticipatie

In het kader van VVE worden ouders regelmatig betrokken bij het thema. Zij worden op deze manier betrokken bij het reilen en zeilen op de peuteropvang en meestal vinden ouders het erg leuk om te zien hoe hun peuter omgaat met leeftijdsgenootjes en deelneemt aan activiteiten.

De pedagogisch medewerkers van 't Ven Start geven per thema een nieuwsbrief mee naar huis toe, met daarin een link naar boeken en filmpjes e.d. om de ouders betrokken te houden bij het thema. Hierdoor kunnen ouders het thema ook thuis met de peuter bespreken. De platen van LOGO 3000 worden toegevoegd voor ouders om thuis met het kind te bekijken.

Van verjaardagen en afscheid nemen wordt zoals gezegd een feest gemaakt waar ouders van harte welkom bij zijn. De ouders nemen geen traktatie mee. De pedagogisch medewerkers verzorgen de traktatie, zodat deze voor alle kinderen gelijk is. Wij willen kinderen meegeven dat het feest centraal staat, de aandacht voor de jarige. Daarbij vormt het gezond beleid ook een rol.

Ruilen en extra dagdelen

Ruilen en extra dagdelen afnemen is bij de peuteropvang niet mogelijk.

Ondersteuning van beroepskrachten.

De medewerkers van 't Ven Start worden ondersteund in hun pedagogische handelen door het inzetten van een beleidsmedewerker/ coach. Voor de locatie 't Ven Start wordt 50 uur ingezet voor pedagogische beleidsontwikkeling. Voor het coachen van de beroepskrachten wordt bij 't Ven Start 10 uur per jaar ingezet. Ten behoeve van de VE ondersteuning van de beroepskrachten wordt er op deze locatie 140 uur coaching per jaar ingezet.